

Janez Pucelj:

Otroci se pogovarjajo o koledarju.

Mali traven — april.

Daj mi, Jezus, da žalujem,
 smrt trpljenje objokujem,
 ki si, Jagnje, ga prestal,
 greh izbrisal, milost dal!
 Jezus, daj, da tvoje rane
 nas presunejo kristjane,
 in trpljenje prebridko
 naj pomoč nam v smrti bo!

»Pošta, pošta, Majerčkova pošta,« tako bobna Grahut po pločevinasti steni Majerčkove »pošte«, ki se je spet toliko ogrela, da spet lahko v njej zboruje »visoka šola vidovska«. Tedajci se okrene, kakor da ga je sršen pičil: »Ti, Mirko, lej, skoraj bi bil pozabil! Župnik so rekli: če te bom kaj videl, naj ti povem, da pridi precej k njim!«

»K župniku?« zategne Mirko.

»Da, k župniku! Tebi, Lizika, so pa kaplan rekli, da pridi k njim!«

»Gospod Anton?«

»Menda gospod Anton; saj drugega kaplana nimamo kakor gospoda Antona!« Že gresta, Mirko in Lizika. —

Čez pet minut se vrmeta in se držita hudo, Lizika skoraj na jok.

»Jaz da bi te bil klical? Se ne spominjam. Grahut je rekel? Grahut je ptič! Ni danes prvega aprila!« so

rekli župnik Mirku. Prav tako nekako so rekli gospod kaplan Liziki. — — —

»Jutri je tiha nedelja,« zastavi besedo Selanov Jože.

»Zakaj tiha?« noče Bernardku v glavo.

»Tiha se ji pravi zato, ker moramo žalovati za Jezusom, ki je toliko za nas trpel. Zato jutri zagrnejo križe v cerkvi z modrimi zagrinjali — —«

»Saj bi še bolj lahko mislili na Jezusa na križu, če bi ne bil zagrnjen!«

»To nas spominja, kako je Jezus nekako skrnil, da je Bog, ko so ga križali, kot da bi bil samo človek. Če si Sin božji, stopi s križa, tako so vpili nanj; pa ni stopil, čeprav bi bil lahko!«

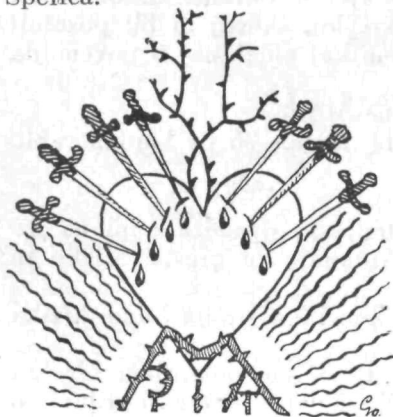
»Kako, če je bil pa pribit?« ne more razbrati Cilo, začetnik.

»Saj je še živ od mrtvih vstal!« mu razreši Grahut.

»Tudi se križi zato zagrnejo, ker se je bil Jezus skrnil.

Prav na tiho nedeljo se bere evangelij, kako so judje v templovem dvoru že pobirali kamenje, da bi ga v Jezusa lučali, on pa se je skrnil in je šel iz templja.«

»V petek gremo pa na Žalostno goro! Na cvetni petek je god žalostne Matere božje!« se razveseli Špelica.

»Na žalostnogoro, tam, ki je tako lepa Mati božja s sedmimi meči v srcu!«

»Kaj je Marija imela meče v srcu?«

»Ne pravih mečev! To pomeni, da je Marija pretrpela sedem silno velikih žalosti v življenju.«

»Katere žalosti?«

»Prvo: ko ji je starček Simeon napo-

vedal, da bo veliko trpela, ko je rekel: Tvojo dušo bo meč presunil. Drugo: ko je morala z Jezusom bežati v Egipt. Tretjo: ko ga je z Jožefom iskala, ko je bil ostal o veliki noči v templju. Četrto: ko ga je srečala, ko je križ nesel. Peto: ko ga je gledala na križu. Šesto: ko so ji ga položili mrtvega v naročje. In sedmo: ko so ga pokopali.«

»Za cvetnim petkom je pa cvetna nedelja.«

»Butare bomo nesli, butare! Letos bodo lepe! Že zdaj so tako lepe mačice — —«

»Kaj pa šele abranki po leščevju! Kakor resice pri banderu so!«

»Zakaj pa nosimo butare v cerkev na cvetno nedeljo?«

»Zato, da jih blagoslovijo! Žegnane šibice se potem po njivah zataknejo — to je kakor molitev, da bi dal Bog dobro letino.«

»Na cvetno nedeljo je Jezus jahal z Oljske gore na osličku v Jeruzalem in sila ljudi se je zgrinjalo in so sekali veje z oljk, jih na pot stlali in klicali: »Hozana sinu Davidovemu.«

»Kakšna kozana!«

»Hozana, ne pa kozana! Kakor če bi vpili: Slava, pozdravljen sin Davidov! Kakor mi Slovenci kličemo: živio! ali: Bog živi! Še otroci so takrat mahali z vejicami in klicali: Hozana sinu Davidovemu!«

»Tako so klicali, da so bili pismouki in veliki duhovni jezni in so rekli Jezusu: Slišiš, kaj kličejo? Jezus je pa rekel: Slišim! Ali niste nikdar brali, da si je Bog iz ust otrok in dojenčev pripravil hvalo.«

»Tako nas ne sme biti nikdar sram Jezusa. Kakšnega je pa še sram pozdraviti: Hvaljen Jezus!«

»Potlej bomo tudi mi, ki bomo nesli butare, kakor tisti otroci!« veli vesel Cilo, začetnik.

»Menda vsaj! Samo vpiti ne boš smel!« ga pouči Grahut.

»S cvetno nedeljo se začenja tudi veliki teden.«

»Kaj je daljši ko drugi?«

»Saj se ne pravi veliki teden, ampak veliki teden! Kakor če je kakšen kralj ali cesar jako mogočen, mu tudi pravijo Veliki, čeprav je morda sam majhne

rasti. Veliki — to se pravi: imenitni! Imeniten je pa zato, ker je ta teden Jezus umrl in od mrtvih vstal in nas tako odrešil!«

»Ropotat bomo hodili v cerkev! Jaz imam že ragljo!«

»Jaz pa ropotec!«

»Pa kdor gre ropotat, ne sme med molitvami nagajati. Kdor bo nagajal, ga bom prišel s palico! Takrat pojeta župnik in kaplan brevir!« zapreti veliki ministrant Jože.

»Kakšen brevir?«

»Brevir je molitev, ki jo mora duhovnik moliti slednji dan; drugače ga molijo po tihem, te dni ga pa pojejo. Te dni je vžiganih na trivoglatem svečniku petnajst sveč, ki jih med molitvami mežnar ugaša drugo za drugo. To pomeni, kako so tudi Jezusa ob njegovem trpljenju zapuščali njegovi prijatelji drug za drugim, da je nazadnje sam ostal.«

»Kaj pa pomeni ropotanje?«

»Ropotanje pa pomeni, kako so ob Jezusovi smrti skale pokale. — Kdor pa med molitvami z ragljo ropota ali z ropotcem, ta pa pomeni tiste, ki so vpili: križaj ga, križaj ga!«

»Na cvetno nedeljo in veliki četrtek tudi berejo ‚pasijon‘, to je trpljenje Jezusovo, kakor so ga opisali štirje evangelisti.«

»Dajmo še zdaj brati iz Zgodb, kakor smo pred božičem, kako je Jezus trpel!«

»Saj res, dajmo! Pa podobe bomo gledali!«

Bernadek je že stekel prosit mater Zgodbe in jih kmalu prinese: »Pa so rekli mati, da jih moramo varovati!« Jože jih odpre kot mašnik mašno knjigo in bere počasi in slovesno:

»Pride pa dan opresnih kruhov, ko je bilo treba klati velikonočno jagnje. Tu pošlje Jezus Petra in Janeza rekoč: Pojdita, pripravita nam velikonočno jagnje — — —«

Vse to se je godilo veliki četrtek. Jezus je pravo velikonočno jagnje, zato je prav takrat pri zadnji večerji tudi postavil sveto Rešnje Telo.«

»Saj pravi mašnik, ko pokaže sv. Rešnje Telo pri obhajilu: Glejte Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta!«

Jože bere: »Po večerji vzame Jezus kruh, zahvali, ga blagoslovi in razlomi, ga da svojim učencem in reče: Vzemite in jejte, to je moje telo — — —«

»Zato se posebno spodobi, da gremo veliki četrtek k sv. obhajilu. Ta dan je bilo prvo sveto obhajilo na zemlji, ko je sam Jezus obhajal apostole s svojo roko.«

»V Ljubljani pa škof blagoslovijo ta dan sveta olja; potem pa dvanajstim starim mozičkom noge umijejo, kakor jih je Jezus pri zadnji večerji apostolom. Naš oče so lani videli, ko so šli po sveto olje; toliko je ljudi v cerkvi, da se vse tare.«

»Pa zvonovi gredo v Rim na veliki četrtek!« ve Grahut.

»V kakšen Rim?«

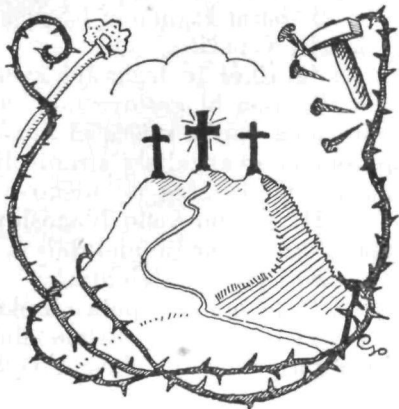
»V Rim, tja, kjer so papež! Na veliko soboto pri glorijski pa spet nazaj pridejo. Zato od velikega četrтка od glorijske pa do velike sobote do glorijske nič ne zvoni.«

Cilo, začetnik, ne more razumeti; pa mora že biti tako, če pravi sam resni Jože, prvi ministrant, ki ve, kaj in kako je pri cerkvi.

Grahut pa mu brž razjasni: »Zvonovi v Rim, vrvi pa same ostanejo v zvoniku!«

»Po sv. maši pa nesejo sv. Rešnje Telo v božji grob; potem pa razgrnejo oltarje. Oltar pomeni Jezusa: kakor so si rablji razdelili Jezusovo obleko in so za njegovo suktnjo srečkali, tako v ta spomin v četrtek in petek po maši odgrnejo oltarje.«

»Na veliki petek praznujemo smrt Gospodovo. Zato so pri sv. maši na veliki petek duhovniki v črnih mašnih oblekah, kakor da je pogrebna maša.

Na veliki petek to prav za prav ni sveta maša, ampak mašnik samo moli, odkrije križ, ki je bil zakrit od tihe nedelje in se samo obhaja s sveto hostijo, ki jo je bil posvetil že veliki četrtek. Potem pa izpostavi sv. Rešnje Telo v zagrjnjeni monštranci v božji grob, kakor so tisti petek tudi Jezusu oči zagrinjali in ga bili.«

»Ta dan bomo šli ,Bogca kušnit'.«

»Pa ne na usta, ampak na rane; na usta ga je poljubil Juda Iškarjot!«

Jože bere: »Ko odpojo zahvalno pesem, se odpravijo proti Oljski gori — Jezusa peljejo najprej k Anu — Ana pošlje Jezusa zvezanega h Kaifu — Judje torej, peljejo Jezusa od Kaifa v sodišče in Pilat pride ven — Pilat ga pošlje k Herodu — Herod ga pošlje nazaj k Pilatu — Nato razsodi Pilat, naj se zgodi, kar terjajo — — —«

»Jezus zakliče na ves glas: Oče, v tvoje roke izročam svojo dušo. In ko to izreče, nagne glavo in izdihne dušo — — —«

»Veliko soboto pa pridejo že zvonovi iz Rima,« poudari Grahut, ki je lani pomagal ta čas zvoniti, da bi se bil skoraj pretrgal. »Veliko soboto pa že praznujemo vstajenje!«

»Saj! Ta dan zažgo pred cerkvijo ogenj in ga župnik blagoslovi.«

»Potlej ga pa mežnar Čuk raznese po hišah in dobi pri vsaki hiši piruh za to.«

»S tistim žegnanim ognjem se mora potem ta dan zakuriti v peči.«

»Zato ker je Jezus luč sveta!«

»Ta dan blagoslove tudi velikonočno svečo. To je tista lepa velika sveča, ki ima pet velikih zrn in stoji potem na evangeljski strani oltarja. Sveča pomeni Jezusa samega, zrna pa njegove rane.«

»Pa krstno vodo blagoslove, potlej je pa vesela maša, ko se zapoje aleluja!«

»Kaj pa je to aleluja?«

»Tista jed iz repnih olupkov!«

»Tisti jedi že pravimo aleluja, beseda sama ,aleluja' pa pomeni po slovensko: hvala Bogu!«

»Pa ,žegen' blagoslove: pirhe, kolače, hren in gnjat!«

»Vse to pomeni velikonočno jagnje: kakor so jedli Izraelci velikonočno jagnje tisto noč, ko jih je Bog rešil iz Egipta, tako jemo mi kristjani ‚žegen‘, ker nas je Jezus rešil od hudega duha —«

» — ki je bil še dosti hujši kakor tisti trdovratni faraon v Egiptu,« dopolni Grahut Jožeta.

Jože bere: »Tu glej nastane velik potres; zakaj angel Gospodov pride z neba, pristopi in odvali kamen in sede nanj. Obličje mu je kakor blisk in obleka mu je bela kakor sneg. Od strahu pred njim strepetajo stražniki in postanejo kakor mrtvi — — —«

»V nedeljo zjutraj, ko solnce vstaja, je pa vstajenje s procesijo!«

Grahut začne bobnati po pločevinasti steni ‚pošte‘: »Bom, bom, bom, bingel, bongel, bingel, bom, aleluja, aleluja!«

Zveličar naš je vstal iz groba;
vesel prepevaj, o kristjan!
Premagana je vsa hudoba,
rešenja tvojega je dan!
Potrta je pekla oblast,
zapoj, kristjan, hvaležno čast!
Aleluja, Aleluja!

S. Darina:

Na cvetno nedeljo.

V cerkvici naši

bo jutri lepo,

kot v bajnem gozdičku,

kjer oljke cveto.

Jezusu — Kralju

vsì bomo peli:

»Slava, hosana«

iskreno veseli.

Lepše kot nekdam

v Jeruzalemu

mi okrasimo

cerkvico Njemu.